

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

A.A. Elmurodov

2024yil

KLINIK TOKSIKOLOGIYA

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	800000 -	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	840000 -	Veterinariya
Mutaxassislik:	70840301 -	Veterinariya sanitariyasi, veterinar-sanitarlik eksptizasi va chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlash gigiyenasi

Modul / FAN SILLABUSI

Veterinariya diagnostikasi va laboratoriya ishlari fakulteti

70840301 - Veterinariya sanitariyasi, veterinariya-sanitarlik ekspertizasi va chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlash gigiyenasi mutaxassisligi

Fan nomi:	<i>Klinik toksikologiya</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	KT 1206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	60
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1

“Klinik toksikologiya” fanining o'qitishdan maqsad - magistr mutaxassislarida zaharli moddalar, ularning tarkibi, xossalari, zaharlar chaqiradigan zaharlanishlar, ta'sir mexanizmini o'rgatish, zaharlanishlarda hayvonlarni davolash va oldini olish to'g'risida bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Veterinariya farmakologiyasi
2.	Veterinariya toksikologiyasi
3.	Ichki yuqumsiz kasalliklar

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:

TN1	magistrlar zaharli moddalar, ularning tarkibi, xossalari, zaharli moddalar chaqiradigan zaharlanishlar, ta'sir mexanizmini, zaharlanishlarda hayvonlarni davolash va oldini olish to'g'risida bilim, ko'nikma haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak;
TN2	Hayvonlar va parrandalar zaharlanishlarini epizootik tahlil qilish va oldini olish bo'yicha chora-tadbirlarini tuzish, favqulotda holatlarni bartaraf etish rejasi va zaruriy vositalarini tayyorlash yo'riqnomalari bilishi kerak;
TN3	Sohadagi olib borilayotgan ilmiy tadqiqotlar haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak;
TN4	Dori moddalari farmakologik xususiyatlari va ularni nazariy asoslari haqida bilishi kerak;
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN5	Hayvonlar va parrandalar organizmiga tushgan zahar va zaharli moddalarni aniqlash, klinik toksikologiyasini hamda zaharli moddalarning hayvonlar organizmiga ta'siri xususiyatlari, rivojlanish qonuniyatlari bo'yicha xulosa qilish asbob-uskunalarini ishlata olish, bilishi va ulardan to'liq foydalana olishi xususiyatlarini farqlay oladi;
TN6	Organizmida moddalar almashinuvi buzilishi kasalliklarida qo'llaniladigan dorilar farmakoterapiyasi haqida tushunchaga ega;
TN7	Yuqumli kasalliklarni oldini olish va davolash maqsadida qo'llaniladigan dorilar farmakoterapiyasining nazariy asoslarini biladi;
TN8	Yuqumli kasalliklarni oldini olish va davolash maqsadida qo'llaniladigan dorilardan foydalana oladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Kirish. Klinik toksikologiya fanining predmeti va rivojlanish tarixi.
M2	Zaharli moddalarning tasnifi va ilmiy asoslari
M3	Tashqi va ichki omillarning zaharlanishga ta'siri
M4	Pestitsidlar bilan hayvonlarning zaharlanishlari, patogenezini va klinikasi
M5	Minerallardan zaharlanishlarning patogenezini va klinikasi
M6	Sun'iy piretroidlar bilan zaharlanish tashxisi, davolash va oldini olish
M7	Zaharlanishlar simptomlarining umumiy tamoyillari
M8	Og'ir metallar bilan zaharlanishlar klinik toksikologiyasi
M9	Yuqori zaharlilik ta'sir xususiyatiga ega bo'lgan zaharli moddalar klinik toksikologiyasi.
M10	Kuchli zaharlilik ta'sir xususiyatiga ega bo'lgan zaharli moddalar klinik toksikologiyasi
M11	O'rta va kam zaharlilik ta'sir xususiyatiga ega bo'lgan zaharli moddalar

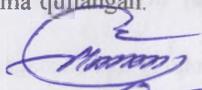
Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Salimov Yu. – “Farmakologiya va toksikologiya” kafedrası mudiri, v.f.d., professor. Sharapov M.A. – “Farmakologiya va toksikologiya” kafedrası assistenti.
E-mail:	salimov@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Farmakologiya va toksikologiya” kafedrası
Taqrizchilar:	1. Yuldoshev S.J. – Sam DTU “Farmakologiya” kafedrası mudiri, t.f.n., dotsent. 2. Tangirov K.J. – TAIRI “Zooinjeneriya, veterinariya va ipakchilik” kafedrası v.b. professori

Mazkur Sillabus 2024 yil 29-avgustdagi universitet o'quv-uslubiy Kengashning 1-sonli yig'ilishida muhokama qilingan va maskur yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

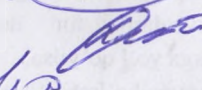
Mazkur Sillabus “Farmakologiya va toksikologiya” kafedrasining 2024 yil 26-avgustdagi 1-sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

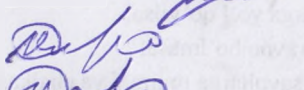
R.F. Ro'ziqulov

Fakultet dekani

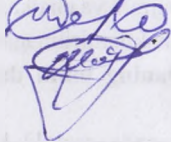
Sh.X. Qurbanov

Kafedra mudiri

Yu. Salimov

Tuzuvchilar

Yu. Salimov

M.A. Sharapov

A25	Zaharlarni zaharlilik darajasi bilan bog'liq toksikologik tamoyillari.
A26	Zaharli moddalarni xromatografik tekshirish usullari.
A27	Umumiy zaharlash ta'siriga ega bo'lgan zaharlovchi moddalarni laborator diagnostikasi
A28	Universitet o'quv tajriba xo'jaligida mavjud hayvonlarda insektoakaratsid preparatlarini qo'llash va ularning toksikodinamikasini o'rganish hamda antidotterapiya usullarini o'tkazish
A29	Dehqon bozorlarining veterinariya sanitariya ekspertizasi tahlilxonasida o'tkaziladigan tekshiruv usullari bilan tanishish va uni o'rganish.
A30	Viloyat hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat mahsulotlari havfsizligi davlat markazining toksikologiya bo'limi ish faoliyati va u yerdagi mavjud jihozlar bilan tanishish

Mustaqil ta'lim (MT)		90 soat
1.	Pestitsidlar bilan zaharlanishlar patogenezining umumiy tamoyillari.	
2.	Mineral zaharlar bilan zaharlanishlar patogenezining umumiy tamoyillari.	
3.	Sun'iy piretroidlar bilan zaharlanishlar patogenezining umumiy tamoyillari.	
4.	Fosfororganik birikmalar bilan zaharlanishlar klinik toksikologiyasi.	
5.	Gerbtsidlar bilan zaharlanishlar klinik toksikologiyasi.	
6.	Organlar va tizimlar faoliyatiga ta'sir etuvchi zaharlar klinik toksikologiyasi.	
7.	Hayvonlarni suyak va muskullari tizimiga ta'sir etuvchi toksinlar.	
8.	Sun'iy peritroidlar bilan zaharlanishlarning klinik toksikologik tahlili.	
9.	Karbomatlar bilan zaharlanishlarning klinik toksikologik tahlili	
10.	Zaharlangan hayvonlardan patmaterial olish va laboratoriyaga yuborish tartibi.	
11.	Mikrooganezimlar zahari bilan zaharlanishlar klinik toksikologik tahlili.	
12.	DDT preparatlarini hayvon va mahsulotlariga ta'siri.	
13.	Nitrozaminlar klinik toksikologiyasi va tahlili.	
14.	Kikyoviy dorilar va antibiotiklarning klinik toksikologiyasi va tahlili.	
15.	Og'ir metallarning hayvonlar organizmi va mahsulotlariga toksik tasiri.	

Asosiy adabiyotlar	
1.	Z.T. Karabayeva. Toksikologiya. Klinik toksikologiyaaning ilmiy va nazariy asoslari, Darslik. "Sharq gavhari" Toshkent 2018.
2.	B.U.Ibragimxodjaev, N.Sh.Sobirov, G.A.Shaxmurova Toksikologiya asoslari. O'quv qo'llanma. "Ibn Sino nashriyot" Toshkent 2010